



Број: 03/6-50-14-12-16/16

Сарајево, 28.01.2016.

ИЗВЈЕШТАЈ СА КОНФЕРЕНЦИЈЕ ПОВОДОМ МЕЂУНАРОДНОГ ДАНА ДЈЕТЕТА, ОДРЖАНЕ 20. НОВЕМБРА 2015. ГОДИНЕ

Заједничка комисија за људска права Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине, у сарадњи са Дјечијим фондом Уједињених нација (УНИЦЕФ), одржала је конференцију поводом 20. новембра, Међународног дана дјечјих права, под називом „ЈЕР И ЈА ПОСТОЈИМ“.

На конференцији је истакнуто да се у свијету обиљежава Међународни дан дјечјих права од 20. новембра 1989. године, када је Генерална скупштина Уједињених нација усвојила Конвенцију о правима дјетета. Обиљежавањем Међународног дана дјечјих права жели се сензибилизovati јавност и установе зу погледу заштите малољетника од злоупотребе, насиља и разних облика дискриминације.

Дјеца се рађају са основним слободама и правима која припадају свим људским бићима. Али с обзиром на физичку и психичку незрелост, намеће се потреба истицања посебних права дјетета на заштиту која произлазе из ове чињенице. Поводом Међународног дана дјечјих права, жели се указати на размјере проблема са којима се сусрећу дјеца са посебним потребама као и потребу да се они ријеше, али и да се посебно укаже на искуства родитеља у погледу друштвено-административних препрека, дискриминације, нетолеранције, занемаривања и других проблема.

Особе са тешкоћама у Босни и Херцеговини, а посебно дјеца, једна су од најугроженијих група људи, које штите двије важне конвенције: Конвенција о

правима дјетета и Конвенција о правима лица са инвалидитетом и факултативни протокол. Босна и Херцеговина је потписница УН-ове Конвенције о заштити права дјетета, која је саставни дио Устава Босне и Херцеговине.

На коференцији је наглашена и обавеза Босне и Херцеговине да изради комбиновани шести извјештаја за УН-ов Комитет о правима дјетета. Израда овог извјештаја који подразумијева реализацију низа препорука, од којих су неке укључене у закључке Заједничке комисије, очекује се до 5. септембра 2017. године. Једна од препорука односи се управо на социјални сектор и на социјалне услуге које треба да добију дјеца или лица с инвалидитетом.

ЗАКЉУЧЦИ:

1. Предлаже се Савјету министара Босне и Херцеговине да отвори посебну буџетску линију за финансирање Савјета за дјецу Босне и Херцеговине, за подршку најосјетљивијој категорији у друштву, дјеци БиХ;
2. Задужује се Министарство за људска права и избјеглице Босне и Херцеговине, Савјет за дјецу, да приступи изради јединственог регистра података на нивоу БиХ, који ће садржавати информације, статистичке податке о лицима са тешкоћама у развоју у БиХ, листу стручњака дефицитарне струке у БиХ, попут логопеда, дефектолога, стоматолога, односно свих специјализација које би помогле овој категорији друштва, како би се сва обољења стандардизованим приступом сврстала у један оквирни заједнички информациони систем, на основу којег би било могуће знати којој категорији припадају, и на основу чега би могле бити покренуте све процедуре потребне за адекватну стручну и правну помоћ, те увођење протокола поступања, референцијалних механизма који почиње од момента рођења дјетета;
3. Препоручује се Влади Федерације Босне и Херцеговине, Влади Брчко Дистрикта и надлежним министарствима да оформе дневне центре за дјецу са сметњама у развоју и за рад са њиховим родитељима;
4. Препоручује се Влади Брчко Дистрикта да усвоји Закон о професионалној рехабилитацији;
5. Неопходно је приступити изради закона о ријетким болестима и класификацији болести како би лица са посебним потребама била у могућности да остваре своја социјална права и права из здравствене заштите;

6. Потребно је примјењивати постојеће законе који се тичу ове категорије становништва, посебно Закон о здравственом осигурању који *de facto* препознаје „основни пакет здравствених права“ наших становника;
7. Предлаже се надлежним ентитетским институцијама, министарствима здравља, министарствима за социјални рад и министарствима образовања да планирају средства за неопходно јавно информисање и медијску едукацију родитеља, као и цјелокупног становништва;
8. Лијекови који су неопходни за лијечење и ублажавање симптома треба да буду на есенцијалним листама;
9. Потребно је законом уредити једнакост у остваривању здравственог осигурања, те утицати на надлежене институције да се висина дјечјег додатка, на који дијете са посебним потребама остварује право, приближно изједначи у БиХ;
10. Са аспекта равноправности полова, мушкарци и жене треба да имају једнаке могућности да користе позицију његоватеља породице, његоватеља дјете;
11. Неопходна је измјена Закона о образовању БиХ, тако да се омогући образовање за сву дјecu у складу са њиховим могућностима, и да та могућност подразумијева ангажовање одговарајућег стручног лица, асистента, који ће пружати помоћи приликом одвијања наставе за било које дијете са тешкоћама у развоју. Потребно је, такође, прилагодити уџбенике потребама дјете која нису у могућности да прате наставу по постојећим уџбеницима;
12. Све школске установе у БиХ морају имати могућности за сву дјecu, ријешити архитектонске баријере и санитарне чворове;
13. Предлаже се Парламентарној скупштини БиХ да издвоји финансијска средства за прилагођавање приступа згради Парламентарне скупштине и Плавој сали за лица са инвалидитетом.
14. Приједлог Обудсмена БиХ:
Потребно је одржати заједнички састанак чланова Заједничке комисије, УНИЦЕФ-а, представника удружења и министарства за људска права на основу Специјалног извјештаја о дјети са посебним потребама Институције омбудсмена за људска права и закључака Заједничке комисије са Конференције поводом Међународног дана дјетета, те сачинити приједлог активности и приједлог мјера.

Усвојени закључци достављају се сљедећим надлежним институцијама:

- Савјету министра БиХ
- Министарству за људска права БиХ, Савјету за дјецу
- Министарству цивилних послова БиХ,
- Федералном министарству образовања и наука,
- Федералном министарству здравства,
- Федералном министарству рада и социјалне политике,
- Министарству здравља и социјалне заштите Републике Српске,
- Министарству просвјете и културе Републике Српске,
- кантоналним министарствима просвјете и социјалне заштите,
- кантоналним министарствима здравства,
- Влади Брчко Дистрикта.

Наведени закључци ће бити доступни на веб-порталу: www.parlament.ba